

נחל'י נצח

יו"ל ע"י מוסדות ברסלב / בראשות הרב שמואל שטרן שליט"א

גליון מס' 768
פרשת דברים תשפ"ב

ר"ח	צאת השבת	כניסת שבת	נרות הדלקת
20:48	20:10	18:57	ירושלים
20:46	20:13	19:14	תל-אביב
20:49	20:14	19:08	חיפה
20:47	20:11	19:14	באר שבע

דבר ראש הישיבה

שבת חזון

השבת היא מעין עולם הבא • בעולם הבא לא נתאבל בשעה באב • וגם השבת דוחה את האבלות • ה"קנינות" מתהפכות ל"תיקון" • כי החורבן הוא חיצוני • עצים ואבנים • בפנימיות - בית המקדש קיים!

עושים רצונו של מקום הכרוכים בבית המקדש היו פנים בפנים, ושלא היו עושים רצונו של מקום לא היו פנים ובגמרא כתוב (יומא נד, ב) שבזמן חורבן הבית הכרוכים היו מעורים ומחובקים זה בזה. רואים מכך כמה גדולה אהבתו של ה' יתברך לעם ישראל, שאפילו בזמן החורבן והגלות הכרוכים נמצאים בבחינת "פנים בפנים". וזו עוד ראייה לדבר שבפנימיות בית המקדש לא חרב.

ושבת היא גילוי פנים של השכינה, כמו שאומרים בקבלת שבת "בואי כלה בואי כלה", ולכן גם בשבת שחל בה תשעה באב זוכים לבחינת פנים בפנים.

מי כיבד יותר

והנה מובא בזוהר הקדוש (ע"ב ח"ב יב, א) ששלושה חדשים נטל עשו בחלקו: טבת, תמוז ואב. אמנם החדש העיקרי שנטל הוא אב, והחדש נקרא "אב" על שם הכיבוד אב שכיבד עשו את יצחק.

עשו דיבר לאביו בגוף שלישי: "יקום אבי ויאכל מציד בנו", וכידוע מן הראוי לדבר לאנשים מכובדים בגוף שלישי, כי יש בזה משום דרכי כבוד. לעומת זאת, יעקב דיבר אל אביו בגוף ראשון: "אנכי עשו בכורך, עשיתי כאשר דברת אלי, קום נא שבה ואכלה מציד".

ואף על פי כן, הייתה קירבה יותר גדולה בין יעקב ליצחק, כי מגודל הקירבה בין יעקב לאביו דיבר עימו בלשון נוכח, ולכן ודאי שיעקב כיבד את יצחק הרבה יותר מעשו.

אמנם עשו דיבר בגוף שלישי, אבל הביא ליצחק לאכול בשר כלב (כמו שמובא בתרגום יונתן שם), כי הכיבוד של עשו הוא רק בבחינה חיצונית.

ולכן, כשעשו נטל את חודש אב שנחרבו שני בתי המקדש וכו', הנקודה הפנימית של בית מקדש לא נפגמה, כי בפנימיות - עשו לא כיבד באמת את יצחק.

ולכן בתשעה באב יושבים על הקרקע והעפר, יורדים למקום הכי נמוך, ממש למקום הנחש כמו שכתוב "ועפר תאכל כל ימי חיך" (בראשית ג, יד) וכתוב "הנחש עפר לחמו" (ישעיה סה, כה), ודווקא שם צריכים למצוא ולגלות את הניגון, כי החורבן הוא רק בחיצוניות וצריך לגלות את הפנימיות. ולכן אפילו בתשעה באב עצמו, בחצות היום, קמים מהאבלות ומצפים לביאת המשיח שיבוא במהרה בימינו עוד השנה אמן.

שבת חזון היא השבת הגבוהה ביותר במעלתה מכל שבתות השנה, ולכן יש לשמוח בה יותר מבכל שבת, וכן שרים בה כל הזמירות כרגיל וכו'. ועל ידה זוכים להאיר לתוך הירידה הרוחנית הגדולה שיורדים בתשעה באב (כי הכל נמשך משבת כידוע).

עדיין אליהו מקריב

ובשנה זו חל תשעה באב בשבת חזון והצום נדחה ליום א', כי בכוחה של השבת להמתיק תוקף הדין של תשעה באב, כיון ששבת היא מעין עולם הבא בחינת הגאולה, והגאולה אף נקראת "יום שכולו שבת", ולעיתים לבוא הלא יתהפך תשעה באב לששון ושמחה.

עוד כתוב בספרים, שכתשעה באב שחל בשבת אפשר לזכות להפוך את הקנינות לתיקון, כי קנינות הם אותיות תיקון. כי כל עוד שלא זוכים לבניית בית המקדש ולתיקון השלם מתהפכות האותיות מתיקון לקנינות, וכל אריכות הגלות היא מכיון שלא הפכו את הקנינות לתיקון.

ההסבר לעובדה שבכוחה של השבת לדחות את צום תשעה באב, הוא מכיון שבפנימיות בית המקדש לא חרב, כי ה' רק כילה חמתו בעצים ואבנים, וכמו שמובא בחז"ל שאליהו הנביא מקריב בכל יום קרבן התמיד של שחר ושל בין הערביים. אבל רק לעתיד לבוא נזכה לראות זאת בשלימות, ובשבת זו שדוחה תשעה באב אנו רואים במקצת שבחינה זו מתקיימת, כיון שהשבת בכוחה לדחות את תשעה באב.

רק לבלבל ולערבב

ובענין זה מובא בסיפורי מעשיות (במעשה מבעל תפילה): "והיה רוח סערה גדולה בעולם. והרוח סערה הזה בבל את כל העולם כולו, והפך מים ליבשה, ומיבשה לים, וממדבר ישוב, ומישוב מדבר, והפך את כל העולם כולו. ובא הרוח סערה הזה לתוך בית המלך ולא עשה שם שום הזק, רק שנכנס הרוח סערה וחסף את הולד של הבת מלכה". רואים מכאן שהרוח סערה אינה יכולה להזיק, אלא שכל כוחה הוא רק לבלבל ולהזיז מפה לשם ומשם לפה, אבל אין לה שום כוח ליצור מחדש. וכמו כן אף על פי שהסטרא-אחרא הצליחה כביכול להחריב את בית המקדש, זה רק בחיצוניות, בפנימיות בית המקדש לא נחרב.

וכן מובא בחז"ל (ב"ב צט, א) שבזמן שעם ישראל היו

להזמנות:

02-6289761

052-7679638

ספרו החדש

של הר"ח שמואל

שטרן שליט"א

שביל חדש

נפתח אל הלב

לא לפספס את החיים

את הגבול משווין לגרמניה! אומר ועושה הלכה למעשה. הוא לקח מבית סוחר ממכריו שק ננק מלא בכלי תפירה יקרים. השק היה כבד מאד, אבל המבריא שמח במשא בתקוה שיצליח להבריח את הגבול ואז ירוויח ויקבל בעבורו סכום כסף גדול.

למה לסחוב סתם?

הוא העמיס את שקו על גבו והתחיל ללכת בזהירות ובחשאי את הקילומטר הבודד שיש בין בית הסוחר לצד השני של הגבול. כך הלך צעד אחר צעד, אך לפתע קפא דמו בעורקיו כשגילה שבקו ישיר מולו עומד שוטר גבולות קשוח ומסתכל עליו בעיני רב... הסוחר זרק מיד את השק לצד הדרך והמשיך ללכת בתמימות כביכול השק אינו קשור אליו, אבל אחרי כמה מטרים ראה שהשוטר לא פונה אליו כלל וחשב: אולי השוטר מעלים עין? אנסה

ללכת עוד קצת עם השק. הוא העמיס שוב את השק על גבו וצעד עמו עקב בצד אגודל, כשהוא נאנח מקושי החבילה ומדפיקות הלב המואצות. כך התקדם עוד מטר ועוד מטר, וברגע שכבר עמד כשני מטרים בלבד לפני הגבול, עצרה אותו הצעקה: "עצור!".

מה הוא רואה ולא רק שומע עומד מולו ולצידו? מידוענו השוטר, שמיד ציווה עליו להראות מיד מה יש לו בשק... במהרה עלה השוטר על הסחורה המוברחת והניח על ידי המבריא אזיקים. במקום להרוויח

בעיני יפה כבול הוא באזיקים בדרך לכלא.

אבל העציר לא הוצה ללכת, אלא צועק מכאב על השוטר: "אתה רשע מרושע!" -

"לא על שעשית את תפקידך והחרמת את הסחורה המוברחת. על כך אין לי שום כעס, זה מה שמוטל עליך לעשות. אבל הרי כבר לפני קילומטר ראית אותי, למה לא יכולת לעצור אותי כבר שם? בשביל מה נתת לי לסחוב לחינם את השוק הכבד הזה במשך קילומטר?"

כך מפתה היצר את האדם לטרוח בדברים שאינם שלו ולא יישארו אצלו, והוא עומד בצד וחוכך את ידיו בהנאה. בינו נא זאת.

ה' יתברך יעזרנו להניצל מהיצר ולנצל את הרויח שבין הפרשיות כדי לבחון את עצמו: עד כמה אני משקיע ומתמסר באמת לחיים העתידיים שלי? והבא ליטרה מסייעין אותו.

קראת בין הזמנים נתמקד הפעם במתנה הגדולה ביותר שזכה לה האדם, אך היא יכולה להיאבד בקלות, "התעניו בו עיניך ואיננו"; ברגע של חוסר תשומת לב הכל כעורבא פרח. למתנה זו קוראים "זמן".

המושג זמן יובן רק למי שיש לו את ההבחנה הדקה, שבהרף עין - הזמן שהיה כבר איננו בידו. בתוך הזמן קיימת מסגרת של שנים, מסגרת של חודשים, שבועות וימים, המחולקים לשעות, דקות, שניות ורגעים. אדם היודע לנצל את הזמנים, עליו נאמר כי שעה ושעה יום יום מצטרף לחשבון גדול.

בתקופת בין הזמנים אסור לנו לחשוב שאנו בחיים ללא מסגרת, דהיינו חיים ללא מטרה. זה לא טוב וודאי שלא מיטיב. זה בדיק מה שהיצר רוצה מאיתנו: להתרגל לבטלה שמביאה לכל דבר איסור, חלילה.

נאמר בירושלמי (ברכות פ"ט ה"ה): אם ראית את הבריות שנתייאשו ידיהן מן התורה - עמוד והתחזק בה, ואתה נוטל שכר כנגד כולן. נראה שדברי הירושלמי נוגעים לכל אחד המתחזקים בלימוד התורה בבין הזמנים ובתקופת הפגרה הממושכת.

אל תסתנוור

לפעמים יש ילד שנמשך לנערים הנוהגים "לכייף" ולעשות ככל העולה על רוחם, אבל דעו לכם: החברים האלו רק נראים כנהנים. אם תפגשו אותם לאחר כמה שנים, הם עצמם יספרו לכם שמכל ההנאה הזאת הם לא חוו שום התקדמות בחייהם. את כל ימי חייהם הם השקיעו בחוסר תועלת וסחבו איתם ביגיעה רבה סמרטוטים שלא יועילו ולא יעזרו במאום, ולהם נותר רק לבכות את חייהם שאבדו במשעולי הזמן.

מגידיים בעיירות קדם נהגו לספר על אחת העיירות הקטנות שעמדו בגבול שבין גרמניה לשווייץ, בה התגורר אדם עני מרוד שלא ראה שום אפשרות להביא פרנסה לבני ביתו ליום הבא. בקושי לחם צר היה לו לאכול, וגם זה לא תמיד.

כל העת הוא חכך בדעתו מה הוא יכול לעשות לעצמו ולביתו כדי לגייס מעט כסף ומצלצלים כדי להחיות את נפשו, ואז הבריק בראשו הרעיון הנפלא: הרי אני מתגורר בגבול שבין שתי המדינות, ולהעביר סחורה ביניהן עולה הרבה כסף. יכול אני להקים רשת של הברחות שתבריא

כל העת הוא חכך בדעתו מה הוא יכול לעשות לעצמו ולביתו כדי לגייס מעט כסף ומצלצלים ולהחיות את נפשו, ואז הבריק בראשו הרעיון הנפלא

ניצוצות
מגזין הלב לכל המשפחה

מוקד המבצעים
למצטרפים חדשים:

02-623-1218

רבי נחמן יעניק לך ולילדים שלך, חוזק נפשי והעצמה...

של נעליך בתשעה באב

ית המקדש, אה! בית המקדש...

ב

דרכו עברו כל ההשפעות של העולם!

מאבן השתיה התחילה הבריאה להתפשט, והחכם מכל האדם אף ניצל זאת וזרע גידולים נדירים שגדלים רק בארצות מרוחקות - על השביל שיוצא מאבן השתייה לאותה ארץ (תנחומא ויקרא י').

ובעוונותינו הרבים הוא נחרב. אלילי לנו ואוי לבושטנו. ובשמים עומדים ומסתכלים בעיניים כלות על העולם, ומלאך צעיר לוחש לחברו בפחד שעוד רגע העולם חוזר לתווה ובוהו. אין צינור שימשוך חמצן מהשמים לעולם! אין כלים לשפע שחייב לזרום נון-סטופ כדי להחיות את הבריאה!

ורעהו המבוגר יותר משתיק אותו ומצווהו לחכות ולראות מה יהיה.

אנו כבר יודעים שהעולם ממשיך להתקיים. נו, איך זה? כשחבר בית המקדש בגשמיות, הלא נחרבו גם כל הקדושות וכל הכלים שלנו להמשכת קדושה?

נזכיר רגע לעצמנו ולמלאכים, שגם בארץ מצרים היתה טומאה נוראה בלא מקום לקדושה, ולכן החיות שלהם היתה מהבורא

יתברך בעצמו! "אני ולא מלאך, אני ולא שרף, אני ולא השליח, אני הוא ולא אחר". כאשר הכל מלא טיפון ושקוע במ"ט שערי טומאה, אז החיות שלנו מגיעה משכל עליון וכולל שאילו לא מגיעים פגמים. השכל הגבוה הזה יכול לשכון גם במקומות טומאה נוראה, ורק משם יכולנו לקבל במצרים, וגם בזמן החורבן. כי הקדושה שלו גבוהה כל כך, עד כדי שעלינו לחלוץ את נעלינו, כי המקום אשר אנו עומדים עליו קודש הוא, כמו בהר הבית ובבית המקדש (!).

וגם על זה אנחנו בוכים בתשעה באב. על בית המקדש שנחרב, וגם על בית המקדש של מעלה, כלומר על בחינת ה"בינה" שהיא קודש הקודשים שצריכה לרדת כל כך לתוך המקומות הטמאים כדי להחיות אותנו.

וכשאנו עומדים אבלים בלי נעליים מגודל הקדושה

שנשפעת אלינו, אני מבין שאני כל כך גרוע עד ששברתי את כל כלי וצינורות השפע על ידי העבירות ולא נותר להשם דרך לחיות אותי, ובכל זאת השם ברחמיו כן רוצה אותי ומשרה בתוכי את קדושתו הגדולה ביותר. לא נותר לי אלא להתעורר לחזור בתשובה ולתקן את כל מה שעשיתי...

ובפרט שכבר התחלתי להתייאש ולחשוב שאין סיכוי שאצליח להתקרב להשם, אך אם הוא קרוב אליי כל כך למרות שהרביתי לחטוא - אני רץ אליו הרגע מחדש.

ולסיום, תשמע משהו מדהים:

הקב"ה אמר לנביא הושע לקרוא לתינוק שנולד לו בשם "לא עמי", כדי להורות שישראל אינם עמו והקב"ה אינו שלנו ח"ו.

כך מסתיים פרק א' בהושע. ופרק ב' מתחיל: "וְהָיָה מִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַקֶּיִם אֲשֶׁר לֹא יִמָּד וְלֹא יִסְפָּר, וְהָיָה בְּמִקְוֵם אֲשֶׁר יֵאָמֵר לָהֶם לֹא עַמִּי אֲתֶם - יֵאָמֵר לָהֶם בְּנֵי קָל-חִי..."

תמה רבי יהודה הנשיא (מובא ברש"י שם): מה ענין זה אצל זה?

ומתריך: משל למלך שכעס על אשתו, שלח לקורא לסופר לכתוב לה גט, אך לפני שבא הסופר נתרצה המלך לאשתו. אמר המלך: אם הסופר

כבר הגיע אי אפשר לשלוח אותו לחינם, אמר לו המלך "כתוב לאשתי שאני כופל לה כתובתה..."

ומה הנמשל?

הקב"ה עולה כביכול אל העולמות הגבוהים - שם הוא קשר אותנו איתו - כדי לנתק את הקשר, אבל שם כאמור אין שליטה לבעיות ולעוונות, ושם השם רק מוסיף איתנו קשר!

כל משפטי הריחוק שהשם אומר לנו, הם רק בשביל לעלות למקום הגבוה שבו אנו מקושרים אליו, ושם אנו מקבלים תוספת בקשר האמיץ שבינינו, שלא יימוט לעולם!

(עפ"י ליקוטי הלכות גיטין ג אותיות ד, כא)

לצעירי הצאן

ועדיין הוא קיים!

ההסבר לזה שבכוחה של השבת לְדַחֵת אֶת צוּם תְּשַׁעֲהָ בְּאָב, הוא מְכִינן שֶׁבְּכִנְיֻמֵּיּוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לֹא חָרַב, כִּי ה' רַק כָּלָה חֲמָתוֹ בְּעֵצִים וְאֲבָנִים. רַק לְעִתִּיד לְבוֹא נִזְכֶּה לְרִאוֹת זֹאת בְּשִׁלְמוֹת, וּבְשֶׁבֶת זֹו שְׂדוּחָה תְּשַׁעֲהָ בְּאָב אָנוּ רוֹאִים שְׁמִקְצַת בְּחִינָה זֹו מִתְקַיְּמָת...

מתוך מאמר ראש הישיבה

מה שחסידיים יכולים לעשות

207 שנים לפטירת ה"חזוה" מלובלין זצ"ל • שב"ק ט' אב תשפ"ב • ט' אב תקע"ה

שעה ארוכה עלזו החסידים סביב השולחן באכסנייה, כשרק קרני השמש העולה הפסיקו אותם מההתועדות הנעימה.

לאחר תפילת שחרית שוב התיישבו החברים לשתית י"ש כמנהג החסידים דאז, ושוב סיבבו את ר' יעקב ואיחלוהו "לחיים" בלבביות, תוך שהם אומרים לו "אל תחשוב לרגע לחזור לביתך! אתה בא איתנו ללובלין! נראה לך שאפשר לקבל את התורה בביתך?!"

בלית ברירה הצטרף ר' יעקב לחבורה העולזת, ותוך שעות ספורות שוב היה בחדר ההמתנה המוכר כל כך.

החסידים נכנסו לרבי יחדיו. הרבי מרים את עיניו הטהורות, מעביר את עיניו על כולם כולל על ר' יעקב שמצטנף במקומו בפחד, ובמקום לגעור בו שואל אותו הרבי: "אמור נא, אצל איזה צדיק היית?"

ר' יעקב עומד מבולבל. לאחרונה הרבי מדבר אליו בשפה בלתי מובנת... והרבי לא מוותר: "אצל איזה צדיק היית הלילה?"

אין לר' יעקב תשובה, וחילוף זאת הוא מספר לרבי את אשר עבר עליו בלילה האחרון, כשהחסידים שתו עמו ואיחלו לו לחיים בלב שלם ואחר כך הורו לו לבוא עמם שוב לובלינה.

חיוך נתפשט על פני החזוה, והוא הסביר לו ברפואת: "כשהגעת הנה חזיתי כי נגזר עליך למות בימים הקרובים ולכן שלחתיך לשהות במחיצת בני משפחתך. נראה, כי כוחם של החסידים ששתו עמך ובירכוך בחיים ארוכים וטובים, קרעו את גזר דינך והפכוהו לטובה ולברכה!"

(מקור: פעולות הצדיקים (נדפס בשנת תר"ס))

רבי יעקב יצחק הורביץ מלובלין זצ"ל

נולד: בשנת תק"ה [אות"ר], בשברשין שבפולין.
עץ אבות: אביו רבי אברהם אליעזר היה רב העיר יזפוף, מגזע השל"ה הקדוש.
מרבתיים: המגיד ממזריטש, רבי אלימלך מליזענסק, רבי שמעלקא מניקלשבורג.
מתלמידיו: "היהודי הקדוש", ה"שרף" מסטרליסק, ה"דברי חיים", ועוד.
נפטר: כבן 70.

הגרש"א ראב"ן שאל פעם את ה"דברי חיים" מצאנז: אצלכם אנו רואים עבודת השם למעלה מן הטבע באופן שהשכל אינו יכול להשיג, בין בתורה, בין בתפילה ובין בצדקה. מה איפוא היתה יתרה עבודתו של רבכם, החזוה מלובלין? ענהו הרבי מצאנז: "אם היית שומע מפיו של הרבי מלובלין אך ברכה אחת - היית חוקק על כל עבודתי..."

ה היה ממש קשה. אשתו כל העת חשדה בו שהוא מתכוון "לברוח" ללובלין לקראת חג השבועות, והוא נדרש לעשות שמיניות באויר כדי להתחמק ממעקביה ומבילושיו של חותנו ולצאת סוף-סוף לכיוון תקוות נפשו ורוחו - לובלין.

ר' יעקב הגיע לובלינה בשעת צהריים ומיד פנה אל בית הרבי, ולאשוורו הרב הוא נכנס לחדר הרבי כעבור פחות משעה.

ברעד הגיש את ה"קוויטל" אל הרבי, והרבי אמר: "שלום עליכם. שוב לביתך מהר ואל תתמהמה."

הלום רעם עמד ר' יעקב והיה בטוח שאזניו מתעתעות בו, אך הרבי דומם ומחכה שיצא מחדרו, משמע - דברים אמיתיים שמעו אזניו.

"רבי ומורי!" החלו דמעותיו זולגות, "בכל כך הרבה טרחה הצלחתי להשתחל מעירי בלא שחותני ואשתי ישימו לב, וכל כך הרבה גיעות עברו על בדרכים עד הנה, והרבי רוצה שאחזור לביתי ריקם, לפני החג המיוחל?"

הרבי לא ענה, ואך חזר על ציווי הקודם - לשוב לביתו ובהקדם.

בשורה לב ורוצץ מתניים השתרך ר' יעקב בדרך היוצאת מלובלין, כשהוא מוריד את כובעו על מצחו, שלא יזהוהו העולם לובלינה וילעגו למשבתו על שבורח מלובלין לפני חג השבועות...

חפוי ראש הגיע ר' יעקב לאכסנייה שביקר בה אך לפני שעות אחדות, הזמין לעצמו מיטה לשנת-ליל כשהוא משנן לעצמו שכל מה שהשם עושה לטובה הוא, ונשכב אין-אונים כשגניחות צער יוצאות מגרונו.

בהיותו שקוע בעצמו לא שם לב לחבורת החסידים שנכנסו אל האכסניה, עד שמנהיג החבורה טפח על כתפו: "ר' יענקב, מתי יצאת מעירו ללובלין? לא ראינו אותך!"

ר' יעקב נאנח ובשפל קול ענה כי אינו בדרך ללובלין אלא בדרך מלובלין לביתו, לאחר שהרבי שילח אותו. "תראה את ר' יעקב!" התלוצץ אחד מהם ברוח עליזה, "בערב שבועות עם פרצוף של תשעה באב!"

"מה קרה לך?" פנה חבר אחר אל ר' יעקב, "וכי כך לימדנו רבינו, לשקוע בעצבות? בא שתה כוסית לחיים ותרום את רוחך!"

ר' יעקב נסרף אל השולחן, חבריו מזגו לו כוס הגונה וטפחו על שכמו: "שתה לחיים טובים ולשלום! כי בשמחה תצאון מכל הצרות!"

ר' יעקב השיב ברכה כשחיוך קל מסתמן על שפתיו. חבריו לא ויתרו, וכל אחד השיק עמו כוסית ואיחל לו "לחיים" מכל ליבו, וחזקה על התאספות חסידים המוציאה כל עצב מן הלב עד שלא נשאר זכר ממנו.

שוב חזר ללובלין האהובה... האוהל והמצבה על קברו של ה"חזוה"

שאלה:

האם השנה בשבת חוזן מותר ללמוד כרגיל?

- יש להקל. וכן ב"ילקוט יוסף" (ד"ן ע"ב ס"ח) העתיק "נכון" שלא ללמוד בערב תשעה באב כרגיל, וסיים שאם יש לו צער מזה יש להתיר.

וגם המשנה ברורה, למרות שמביא שהרבה אחרונים נקטו כמנהג שאסור ללמוד, מביא שכמה אחרונים חלקו על כך, ומסיק שהרוצה להקל אין מוחים בידו.

כעת נישג לדין ערב תשעה באב שחל בשבת:

הרמ"א כותב, שאף אם ערב תשעה באב חל בשבת, אסור ללמוד מחצות היום. אמנם המשנה ברורה (סק"י) מביא שהט"ז מפקפק מאוד על כך, ומסיים שהט"ז שהלומד לא הפסיד שכו. ומסיק המשנה ברורה, שנראה שניתן לסמוך על דעתו (וראה בביאור הלכה באריכות בזה).

וכן פסק החיד"א (מחזיק ברכה שם) להקל בכך בשבת, וכעין זה כתב הבן איש חי (שם). וכן כתוב בילקוט יוסף, אך סיים שטוב ונכון ללמוד בהלכות תשעה באב וללמדם לרבים.

אמנם ה"חזון איש" סבר להחמיר בזה (ארחות רבינו ט"ב ס"ה). והגר"ש אלישיב אמר (תורת המועדים סי' תקנ"ג סק"י) שלמרות שנוקטים להלכה שיותר, לא ימסרו שיעור רבים כי לא ראוי לעשות בפרהסיא נגד הרמ"א. אמנם ב"פסקי תשובות" (אות ד) כתב שאם יש לו שיעור קבוע ומבטלו - הרי זו אבלות בפרהסיא שאסורה בשבת (וכע"ז פסק הגר"נ קרליץ).

וראה עוד שם שציין את האופנים המותרים לכל הדעות, כגון אמירת "שנים מקרא" למי שלא הספיק.

תשובה: הרמ"א וה"חזון איש" מחמירים שלא ללמוד אחר חצות היום [אלא בדברים המותרים בתשעה באב], ויש המקילים בכך.

הרחב דבר: בתשעה באב אסור ללמוד תורה, אלא בדברים מצערים ובהלכות אבלות וכד' (שו"ע סי' תקנ"ד ס"א).

[ובשנה זו, ששבת היא תשעה באב, יש האוסרים ללמוד בכל השבת (מג"א סי' תקנ"ג סק"ז), וכן הגר"מ פנינשטיין (שמועות משה אות ד) אמר שעדיף להחמיר בכך, וכן הורה הגר"מ ש"ש קליין (עיטור מדרכי עמי קלב) שיש מקום להחמיר למי שיכול ללמוד דברים המותרים. אך המשנה ברורה (שם סק"ט) מקל, וכן פסק הגר"מ שטרנבוך (מוע"ז ח"ה סי' שמג), והגר"ש ואזנר (שבט הלי ח"ו סי' ע) כתב שמחמת ביטול תורה נוהגים ללמוד כרגיל, לכל-הפחות עד חצות היום. והגר"ש אורבאך כתב (הלכות שלמה פט"ו ס"ה) שיש מקום להקל ללמוד כל היום].

מעיקר הדין - איסור הלימוד הוא רק בתשעה באב עצמו, אך הרמ"א (סי' תקנ"ג ס"ב) כותב שנהגו שמחצות היום **בערב תשעה באב** לא לומדים אלא בדברים המותרים בתשעה באב.

וגם מפוסקי הספרדים יש שפסקו כך:

כך פסק ה"בן איש חי" (שו"ר דברים ס"ח), וגם ה"כף החיים" (סי' תקנ"ג סק"ח) כתב שמהנהג העולם להחמיר (חזן ממי שדרכו ללמוד בסעודה וכד', ראה שם). אך ב"אור לציון" (ח"ג סוף פ"ח) כתב ש"יש להימנע" מללמוד דברים רגילים, אך למי שקשה לו ויש חשש שיבטל מלימודו

ניצוץ לשבת

מתוך גיליון 'ניצוצות', מגזין הלב לכל המשפחה

לא שובר את הצום

שמואל לדבר, ובלא שום גוזמא, כהיום הזה אני זוכר זאת, הוא דיבר... שמונה שעות רצופות (!) בליקוטי מוה"ר, דיבורי אש קודש שלהבת.

"היינו ממש מסומרים למקומנו. הרבנית נכנסה מידי פעם והתחננה בפניו שיאכל וישתה, "כוס הקפה מתקררת!", והוא עונה: "כוכן, עכשיו אני שותה". אך ברוב התלהבותו ואש הקודש שבערה בו הוא דיבר כשביד אחת העוגה וביד אחת הכוס קפה עד הבוקר ממש!".

(מגזין "ניצוצות" תשרי תשעה)

שעות של דיבורי אש. רבי שמואל שפירא

באחת הפעמים הראשונות שזכיתי להגיע למירון" מספר האדמו"ר מאלכסנדר שליט"א, "פגשנו את הרה"ח רבי שמואל הורביץ זצ"ל. היה זה במוצאי צום תשעה באב, ובנו רבי אלתר ז"ל נכנס ואמר לו: "אבא, אתה עדיין בצום, אם לא תאכל דבר-מה ותתחיל לדבר זה מסוכן מאוד". רבי שמואל חיך ואמר לנו: "ומה אעשה והבן שלי מרחם עלי ולא ייתן לי לדבר עד שאוכל".

"יצאנו וחזרנו כעבור שעה. בדיוק אשתו הרבנית הכניסה לו כוס קפה ועוגה לשבור את הצום, ואז החל רבי

פתגם השבוע

את ההערות בשבת דוחים לאמצע השבוע
כי על השבת נאמר: "לא תבערו אש בכל מושבותיכם"

מתוך הספר 'פיקדון משמים', המדריך המושלם לחינוך. מאת ראש הישיבה הרב שמואל שטרן שליט"א

להצלחת ולרפואת
הרב אליעזר בן עטיא שליט"א
נתן בת-שבע ואדל בת דבורה ציפורה רחמים
לכל הישועות

העלון נתרם השבוע

להצלחת משפחת שילר
להצלחת משפחת שרון
להצלחת משפחת אוקן

להשכרה בכל יום בשעות הערב

בית מדרש מתאים לאירועים קטנים
באזור מאה שערים
עזרת גברים ועזרת נשים בנפרד
לפרטים: 054-8475902

ציון במר תבכה

בשנת תשכ"ז עבר לאנטוורפן שבבלגיה בה גר כשלושים ושבע שנים, שם כיהן כר"מ בישיבת עץ חיים בוויילרייק ובהמשך כדיין בבית הדין של העיר. באותן שנים כיהן כרב בית המדרש של חסידי גור בעיר וכרב בית המדרש 'אברכים'. באנטוורפן היה מקורב לאדמור"י בית פשעווארסק. וכן היה מקורב לאדמור"ם לבית גור, לרבי יואל מסאטמר, ולאדמור"ם מסקולען.

לאחר פטירת גאב"ד העדה החרדית הגר"מ דושינסקי בי"ד בתמוז תשס"ג, נקרא לעלות לירושלים ולמלא את מקומו כגאב"ד העדה החרדית. עם הגיעו לעיר קבע את בית מדרשו בבית הכנסת "גאלאנטא" בשכונת בית ישראל, ולאחר מכן שכרו עבורו בית כנסת בסמוך לביתו, בשכונת גבעת משה שבירושלים.

תשע עשרה שנות הנהגה מופלאה, הרבנות בהלווייה ההמונית

הנהיג ביד רמה

במשך כתשע עשרה שנה הנהיג הגאב"ד את העיר ירושלים בראשות העדה החרדית בחכמה ותבונה מתוך קנאות לדבר השם, כאשר תורתו וגדולתו שמשו למגדל אור לרבבות יהודים בירושלים ואף מחוצה לה. בבית מדרשו נפתח כולל אברכים בראשותו, שם היה משתתף בקביעות בסדרי הכולל ואף מסר בו שיעור שבועי. כמו כן ייסד קופת צדקה, 'קופת מרן הגאב"ד', שבמסגרתה תמך במאות משפחות נזקקות בירושלים. בשנות תשע"ב החל לכהן כראש ישיבת "פאר התורה", שם היה מוסר שיעורים כלליים.

לפני כחודשיים אושפז הגאב"ד בבית החולים הדסה עין כרם לתקופה של עשרה ימים, ולמרות שהשתחרר לביתו, לביל השבת הקודמת ב' באב בשעה שלש לפנות בוקר נפטר לבית עולמו. ביום ראשון נערכה ההלוויה הענקית בירושלים, בהשתתפות כחמישים אלף מלווים שהגיעו מכל רחבי הארץ וזכו ללוות את הגאב"ד בדרכו האחרונה עד אשר הובא למנוחות בהר הזיתים.

ריכוזי היהדות החרדית התעטפו באבל כבד וביגון קודר עם צאת השבת שעברה, עת היוודע דבר הסתלקותו לשמי רום של הגאון הצדיק רבי יצחק טוביה וייס זצוק"ל, גאב"ד העדה החרדית זה כ-19 שנים, מגאוני וצדיקי הדור האחרון שהיווה עמוד הוראה לרבבות ואלפים שהלכו לאורו בכל צעד ושעל.

הילדות הקשה

הגאב"ד זצ"ל נולד בעיר פזינוק ליד ברטיסלאבה בצ'כוסלובקיה, כבן זקונים לאביו רבי שלמה וייס, שהיה "מגיד שיעור" בעירו ותלמידו של ה"שבט סופר" ולפרנסתו היה סוחר עצים. מאחר ועל פי החוק לא היו בעיירה מספיק ילדים לפתוח תלמוד תורה, למד בבית הספר המקומי ורק אחרי הצהריים למד עם מלמד.

חיייו של הגאב"ד כבר מאז ילדותו היו קשים מנשוא. בשנת תרצ"ט אחרי מאורעות ליל הבדולח, ניצל כשהוברח מצ'כוסלובקיה על ידי ה'קינדר-טרנספורט' (משלוח הצלת הילדים) והיגר ללונדון עם אחיו הרב דוד יונה וייס כשמשפחתם כולה נותרת מאחור. בחלוף המלחמה התברר ל"ע כי כל משפחתו איננה וכולם נלקחו לשמי מרום, ה"ד, ובשל כך גדל כילד בביתו של רבי שמחה רובין - הרבי מסאסוב, שגידלו בביתו יחד עם עוד כמה יתומים מניצולי הקינדר-טרנספורט.

תקופה אחר כך עבר הגאב"ד ללמוד כנער בישיבת "תורת אמת" של רבי משה שניידר, ואחר כך עבר לישיבת "בית יוסף - גייטסהד" שבראשות רבי אליעזר קאהן. לאחר חתונתו עבר ללמוד בכולל הרבנים בגייטסהד אצל רבי אליהו דסלר, ובעת לימודו בגייטסהד קיבל היתר הוראה מרב העיר רבי נפתלי שאקאוויצקי ומרבי שמואל יוסף ראבינוב.

נקרא לעלות לירושלים

לאחר עלייתו של הרב דסלר לארץ ישראל התמנה במקומו לראש הכולל. כעבור מספר שנים, שב להתגורר בלונדון, שם התקבל לכהן כר"מ בישיבת 'הרמה' בראשות הרב אליקים שלזינגר. במקביל למד הלכה למעשה אצל הרב שלמה באומגרטן. הוא התמנה על ידי הרב באומגרטן לרב בית הכנסת 'תורה עץ חיים' בעיר, ובלונדון גם עמד בקשרי ידידות עם האדמור"ר רבי שלום משאן ואף נבחן אצלו בהלכה.

כולל יום שישי

דרושים תורמים עבור בשר, דגים, יין, סלי מזון, ושאר ירקות ומוצרים לחלוקה לכבוד שבת קודש עבור 50 אברכים מתמידים המתמסרים ללימוד התורה הקדושה בשעות הבוקר מידי יום שישי בכלל 'נחלי נצח'

לתרומות: 053-31-25231

הוקד הזמנות:

1-800-800-148

הספרים והדיסקים של הגה"ח רבי שמואל שטרן שליט"א אצלכם בבית

